

Oświadczenie złożone przez senatora Ryszarda Knosalę na 49. posiedzeniu Senatu w dniu 18 lutego 2010 r.

Oświadczenie skierowane do ministra środowiska Andrzeja Kraszewskiego

Pragnę poruszyć problem mocy obowiązującej gminnych regulaminów utrzymania czystości i porządku, uchwalonych przed czerwcem 2009 r.

Zmiany wprowadzone w czerwcu ubiegłego roku w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rozszerzyły wynikający z art. 4 ustawy katalog zagadnień, które winny zostać objęte zakresem przedmiotowym regulaminu. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 4 ustawy, rada gminy zobowiązana została do ujęcia w regulaminie utrzymania czystości i porządku także kwestii dotyczących zasad selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych takich jak: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i zużyte akumulatory.

Jak się jednak okazuje, wskazana nowelizacja może mieć znacznie dalej idące konsekwencje, niż można by sądzić. Zmieniony art. 4 stanowił bowiem normę kompetencyjną, na podstawie której rady gminy, wykonując dyspozycję zapisaną w tym przepisie, podejmowały uchwały w zakresie regulaminów utrzymania czystości i porządku (akt wykonawczy). Zgodnie z §32 ust. 2 rozporządzenia prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej „jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego”. Mając to na uwadze, chciałbym wyrazić obawę co do mocy obowiązującej regulaminów uchwalonych na podstawie dotychczasowego brzmienia przepisu. Jednocześnie we wspomnianej nowelizacji projektodawca nie przewidział utrzymania w mocy regulaminów przyjętych przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, ani też nie wskazał okresu przejściowego, w którym uchwalone regulaminy zachowałyby moc obowiązującą.

Gdyby faktycznie okazało się, że w tym miejscu ma zastosowanie wspomniana reguła derogacyjna, wówczas niewątpliwie prawdziwe byłoby stwierdzenie, że regulaminy te przestały obowiązywać w momencie wejścia w życie cytowanej zmiany do ustawy, czyli od dnia 12 czerwca 2009 r. Należy przypuszczać, że jak dotąd zdecydowana większość samorządów nie uchwaliła regulaminów na nowo w oparciu o zmieniony przepis.

W tym miejscu warto zauważyć, iż regulamin utrzymania czystości i porządku przyjmowany jest przez radę gminy w drodze uchwały i ma status aktu prawa miejscowego. Wspomniany regulamin jest dla społeczności gminnej dokumentem ważnym. Zawarte w nim uregulowania dotyczą bowiem między innymi spraw z zakresu:

- prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych,
- częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
- usuwania śniegu i lodu z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
- ustalenia obowiązków dla osób utrzymujących zwierzęta domowe.

Normy zapisane w regulaminach są zatem ważnym instrumentem pozwalającym kształtować prawidłowe postawy społeczne we wspomnianym wyżej zakresie, i w efekcie pozwalającym podnosić standardy w takich obszarach, jak chociażby ochrona środowiska, ochrona czystości wód, czy bezpieczeństwo.

Uprzejmie proszę zatem o interpretację opisanego stanu faktycznego, w szczególności zaś proszę o zajęcie stanowiska w zakresie obowiązywania uchwał w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku, które zostały podjęte przed dniem wejścia w życie cytowanej nowelizacji.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala